

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

KUTSESTANDARD

Noorsootõtaja, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Kutsestandardi kasutusala

- 1) Tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine
- 2) Inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel
- 3) Ametite kirjeldamine ja tutvustamine
- 4) Karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks
- 5) Koolitusvajaduste väljaselgitamine ning koolituse planeerimine
- 6) Ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine
- 7) Kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Noorsootõtaja, tase 7	7

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Laagri juhataja, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Noorsootõtaja lähtub oma töös noorsootöö põhimõtetest ning rakendab erinevaid tegevusi ja meetodeid sõltuvalt noorsootöö valdkonna eripärast, eesmärgist, sihtgrupist, noorsootöö tegemise kohast ja situatsioonist. Noorsootõtaja on teadlik noorte elu tegelikkusest ja kohalikest oludest, oskab hinnata noore olukorda ja vajadusi, valida ja rakendada sobivaid meetodeid ning analüüsida tehtud töö mõjusust.</p> <p>7. taseme noorsootõtaja arendab noortevaldkonda kohalikul ja riiklikul tasandil, juhhib noorsootöö asutusi, organisatsioone ja erialavõrgustikke ning juhendab teiste noorsootõtajate tööd.</p> <p>Noorsootõtaja, tase 7 töö sisu on luua tingimused ja võimalused noortevaldkonna korraldamiseks ning arendamiseks kohalikul, riiklikul ja võimaluse korral rahvusvahelisel tasandil. Ta juhendab teisi noorsootõtajaid ning loob koostöövorme nii valdkonnasiseselt kui koostöös sidusvaldkondadega ja arendab võrgustikutööd. 7. taseme noorsootõtaja töö eeldab suhtlemist laiemal avalikkusega.</p> <p>Noorsootöö kutsealal on ka noorsootõtaja, tase 4 ja noorsootõtaja, tase 7 kutsed.</p> <p>4. taseme noorsootõtaja tegeleb praktilise noorsootöö korraldamisega, mis võib toimuda ka kõrgema taseme noorsootõtaja juhendamisel.</p> <p>6. taseme noorsootõtaja tegeleb praktilise noorsootöö korraldamise ning noorsootöö organisatsioonide ja/või asutuste juhtimisega.</p>
A.2 Tööosad
<p>7. taseme noorsootõtaja kutse koosneb järgmistest tööosadest ja -ülesannetest:</p> <p>A.2.1. Noorsootöö korraldamine</p> <p>2.1.1 Noorte arenguvajaduste (sh mitteformaalsete õpieesmärkide) ja tugevuste/võimete kaardistamine</p> <p>2.1.2 Mitteformaalset õpet toetavate tegevuste kavandamine</p>

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SINISARVUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

- 2.1.3 Noorte mitteformaalset õpet toetavate mitmekesiste tegevuste juhendamine ja selleks tingimuste loomine
- 2.1.4 Noorsootöö keskkondade, meetodite ja IKT-vahendite kasutamine, mitmekesistamine ja arendamine
- 2.1.5 Noorte kaasamine (sh vähemate võimaluste ja erivajadustega noored)
- 2.1.6 Osalusmotivatsiooni ja -harjumuste kujundamine
- 2.1.7 Omaalgatuse toetamine ja võimaluste loomine nende elluviimiseks
- 2.1.8 Eestvedamise, ettevõtlikkuse julgustamine
- 2.1.9 Tervisekäitumise ja keskkonnasäästliku eluviisi toetamine
- 2.1.10 Õigusrikkumiste ennetamine, õiguskuuleka käitumise kujundamine
- 2.1.11 Kultuuridevahelises õppes osalemine, selle toetamine ja arendamine
- A.2.2. Noorteinfo vahendamine ja noorte nõustamine
- 2.2.1 Noorte infovajaduse kaardistamine
- 2.2.2 Informatsiooni kogumine, süstematiseerimine
- 2.2.3 Noorteinfo teenuse korraldamine, teabe edastamine
- 2.2.4 Noorteinfo ürituste ja koolituste korraldamine
- 2.2.5 Inforessursside (sh tehnoloogiliste, kultuuriliste, hariduslike) kasutama õpetamine
- 2.2.6 Esmane nõustamine, edasisuunamine, tagasiside andmine (noorele, vanemale, koolile jne)
- A.2.3. Administreerimine ja juhtimine
- 2.3.1 Administratiivse töö tegemine/põhitegevuste administreerimine
- 2.3.2 Teadmispõhine juhtimine ja motiveerimine, tagasiside korraldamine
- 2.3.3 Projektide ja nende tegevuste planeerimine, juhtimine, teostamine, analüüs
- 2.3.4 Ürituste, huvihariduse ja -tegevuste, laagrite, malevate jne korraldamine
- 2.3.5 Strateegiline planeerimine (tegevuste eesmärkide saavutamise hindamine ja uute tegevuste algatamine)
- 2.3.6 Töö tulemuse hindamine ja parendamine
- A.2.4. Võrgustikutöö ja suhtlemine avalikkusega
- 2.4.1 Suhtlemine avalikkusega, sh noorsootöö tegevuste ja väärtuste tutvustamine
- 2.4.2 Noorsootöö valdkonnasisene koostöö
- 2.4.3 Koostöö teiste valdkondade spetsialistidega, vanemate ja huvigruppidega
- A.2.5. Turvalise keskkonna tagamine
- 2.5.1 Riskitegurite hindamine ja maandamine
- 2.5.2 Ohutusnõuete järgimine
- 2.5.3 Ennetustegevuse teostamine
- 2.5.4 Tegutsemine kriisiolukorras
- A.2.6. Noortevaldkonna arendamine
- 2.6.1 Noortepoliitika arendamine
- 2.6.2 Noorteuuringute ja trendide järjepidev jälgimine ja järgimine
- 2.6.3 Noorsootöö valdkonda reguleerivate õigusaktide ja strateegiate tundmine, oma tööga seostamine ning nende rakendamine
- 2.6.4 Eakohaste ja mitmekesiste valikuvõimaluste loomine ja pakkumine tegutsemiseks
- 2.6.5 Noorte kaasamine tegevuste planeerimisse, teostamisse ja hindamisse, sh mitteorganiseerunud noorte esindatuseks riiklikul, maakondlikul ja kohalikul tasandil
- 2.6.6 Noorsootöö koordineerimine KOV, maakondlikul või riiklikul tasandil
- 2.6.7 Osalemine kohalikes, üleriigilistes ja/või rahvusvahelistes töögruppides
- A.2.7. Professionaalne enesearendamine
- 2.7.1 Eri- ja kutsealane enesetäiendamine
- 2.7.2 Töö ja tegevuste sisu ning meetodite ajakohastamine
- 2.7.3 Oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise hoidmine

Noorsootöötaja, tase 7 kutse sisaldab osakutset

Laagri juhataja, tase 7, mis moodustub tööosadest A.2.1, A.2.3 ja A.2.5.

A.3 Töö keskkond ja eripära

7. taseme noorsootöötaja tööaeg on valdavalt fikseeritud. Võib esineda töötamist õhtustel aegadel ja nädalavahetustel.

Tema töö nõuab paindlikkust, kiiret kohanemist, erinevate sihtrühmadega suhtlemist. Töö iseloomust tulenevalt võib esineda töölähetusi.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SINIASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

7. taseme noorsootöötaja töötab valitsus- või riigiasutuses, kohalikus omavalitsuses, era- või kolmanda sektori institutsioonis, teadus-arendusasutuses, huvikoolis, noortekeskuses, noorte teavitamis- ja nõustamiskeskuses, noorteühingus, noortelaagris, kultuuri- ja spordiasutuses jms.

A.4 Töövahendid

Noorsootöötaja peamised töövahendid on kontoritarbed ja -tehnik ning erivahendid vastavalt töö spetsiifikale.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Töös noorsootöötajana on olulised empaatiavõime, sallivus ja avatus, loovus ja algatusvõime, vastutustunne, stressitaluvus, enesekehtestamine, ennastjuhtivus ning koostöövalmidus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tavaliselt on 7. taseme noorsootöötajal magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon, läbitud erialane koolitus ning tal on töö käigus omandatud kutseoskused.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Noorsootöötaja, noorsootöö peaspetsialist, noorsootöö nõunik, huvijuht, laagri juhataja, noorteinfo spetsialist, noortevaldkonna koolitaja, noorsootööasutuse juht.

A.8 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks

Regulatsioonid noorsootöötajana töötamiseks (piirang lastega töötamiseks, nõuded laagri juhatajale jne) on toodud noorsootöö seaduses ja Eesti Vabariigi lastekaitse seaduses.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Noorsootöötaja, tase 7 kutse moodustub kaheksast kompetentsist. Kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1 - B.2.7 ja B.2.8 (läbiv kompetents) tõendamine.

Laagri juhataja, tase 7 osakutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1, B.2.3, B.2.5 ja B.2.8 tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Noorsootöö korraldamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) võrdleb ja analüüsib regulaarselt valdkonna hetkeolukorra ja arenguvajaduste kaardistusi piirkondlikul ja riiklikul tasandil; algatab noorte arenguvajaduste selgitamist, püstitades lähteülesandeid ning kaasates teisi valdkonna spetsialiste ja koostööpartnereid; esitab ja tutvustab saadud tulemusi avalikkusele, noortele, lapsevanematele, kolleegidele, koostööpartneritele jt vastavalt vajadusele ja võimalustele;
- 2) eesmärgistab mitteformaalse õppe tegevused vastavalt piirkondlikele, riiklikele ja Euroopa Liidu noortevaldkonna arengusuundadele ning noorte vajadustele; juhendab teisi noorsootöötajaid mitteformaalsete tegevuste koordineerimisel ja kavandamisel; loob tingimused mitteformaalsete tegevuste läbiviimiseks, arvestades olemasolevaid ressursse; leiab lisaressursse, pidades läbirääkimisi, otsides koostööpartnereid, algatades projekte või projektikonkursse jne;
- 3) loob tingimused noorte juhendamiseks mitteformaalses õppes oma töökontekstile vastavalt; uurib teiste noorsootöötajate arenguvajadusi ning neist lähtuvalt loob võimalused noorsootöötajate pädevuste arendamiseks läbi tööjuhendamise, koolituste jmt;
- 4) loob tingimused erinevate keskkondade, meetodite ja IKT-vahendite kasutamiseks noore tervikliku arengu toetamiseks, lähtudes piirkondlikest, riiklikest ja rahvusvahelistest arengusuundadest, noorte vajadustest ning olemasolevatest ressursidest; tutvustab erinevaid meetodeid ja keskkondi, motiveerib noori ja kolleege neid rakendama, suunates neid oma kompetentse arendama; leiab ressursid, pidades läbirääkimisi, leides koostööpartnereid, algatades projekte või projektikonkursse;

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

5) jälgib, analüüsib ja täiustab olemasolevaid noorte (sh vähemate võimaluste ja erivajadustega noorte) kaasamist võimaldavaid programme ning loob võimalused uute programmide loomiseks ja elluviimiseks, hoides end kursis info ja vastavate meetoditega ning kaasates uute aluste/tegevuste väljatöötamise noori ja koostööpartnereid; leiab programmide algatamiseks vajalikud ressursid, kirjutades erinevaid projekte, pidades läbirääkimisi, korraldades seminare/konverentse/koolitusi jne; korraldab teavitustööd; loob tingimused vastavalt noorte erivajadustele;

6) loob võimalused ja tingimused noorte osaluse arendamiseks (osaluskogude, noorteühenduste, projektipõhise ja vabatahtliku tegevuse jm vormis), kaardistades olemasolevaid võimalusi ning tehes järeldusi ja ettepanekuid edasisteks arenguteks; loob võrgustiku, võttes sidusgruppidega ühendust ja luues seeläbi võimalusi nende koostööks noortega, selgitades osaluse olulisust, sõlmides kokkuleppeid jne;

7) loob tingimused erinevateks omaalgatusvormideks ning osaleb kohalikul/maakondlikul/riigi tasandil noorte omaalgatust toetavate arengusuundade kujundamisel; on teistele noorsootöötajale koostööpartneriks, suunates ja juhendades neid kasutama olemasolevaid ressursse ning noorte omaalgatuse toetuse erinevaid võimalusi;

8) osaleb noorte ettevõtlikkust arendavates/toetavates võrgustikes kohalikul/maakondlikul/riigi tasandil, tehes koostööd partneritega; toetab noorte ettevõtlikkust (sh koordineerib võimalusel koostööd erinevate noorsootöö valdkondade vahel), kaasates erinevaid partnereid, leides võimalusel ressursid ja algatades konkreetseid programme/ettevõtmisi;

9) osaleb keskkonnasäästliku ja tervisliku eluviisi teadlikkuse tõstmiseks, kujundamiseks ja toimimiseks loodud võrgustiku töös, leides vajadusel koostööpartnerid erinevatest sidus- ja huvigruppidest; juhib tähelepanu ja teeb ettepanekuid keskkonna tervisesõbralikumaks muutmiseks ja noortes tervislike eluviiside kujundamiseks (sh seksuaalkasvatuse korraldamine, sõltuvus- ja teiste riskikäitumiste ennetamine), algatades erinevaid programme ja projekte, tehes soovitusi tegevuste läbiviimiseks jms;

10) loob tingimused seaduskuulekate hoiakute kujundamiseks ja õigusrikkumise ennetustegevuse koordineerimiseks, osaledes võrgustike töös või luues võrgustikke; omab ja vahendab kolleegidele, koostööpartneritele ja võimalusel avalikkusele asjakohast infot vastavalt vajadusele ja kontekstile; panustab piirkonna ennetustegevuste kaardistamise, eesmärgistamise ja teostamise, kasutades erinevaid lähenemisi vastavalt võimalustele, vajadustele ja kontekstile;

11) tuginedes kultuuridevahelise õppimise kontseptsioonile, leiab koostööpartnereid erinevate kultuuride esindajate seast ja arendab nendega koostöövõimalusi, sõlmides nendega koostööleppeid, osaledes teiste riikide delegatsioonidega kohtumistel, algatades projekte kultuuridevahelise õppe suunamiseks, kirjutades artikleid kultuuridevahelisest koostööst noorte valdkonnas jne.

Teadmised:

- 1) kasvatusteaduste põhimõtted ja suunised;
- 2) noorte ealised, emotsionaalsed ja käitumuslikud iseärasused;
- 3) noortevaldkonna seadusandlus.

Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

B.2.2 Noorteinfo vahendamine ja noorte nõustamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) loob tingimused noorteinfo kaardistamiseks, püstitades lähteülesande ning korraldades vastavate uuringute tegemist ja/või tagasiside küsimist, selgitamaks välja noorte vajadused riigis/kogukonnas/organisatsioonis; loob (süsteemse) tervikpildi noorte vajadustest, analüüsides uurimuste tulemusi ning arvestades sealjuures ka võrdlevaid uurimusi (sh ka Euroopa Liidu uurimused ja statistika); tutvustab saadud tulemusi noortele, lapsevanematele, teistele noorsootöötajatele, partneritele ja avalikkusele;
- 2) korraldab informatsiooni kogumist, seades prioriteedid, valides meetodid ja leides ressursid; korraldab infomaterjalide koostamist noortele ja/või juhendmaterjalide koostamist noorte infotöötajatele, tehes koostööd partneritega ning arvestades noorte vajadusi ja huve ning erinevaid riiklikke ja Euroopa tasandi soovitusi;
- 3) korraldab noorteinfo teenust, arvestades noorte vajadusi, võimalusi ning lähtub oma töös noorteinfo teenusstandardist ja ERYICA (European Youth Information and Counselling Agency) noorteinfo vahendamise põhimõtetest; toetab noorteinfo teenuse arendamist, mis arvestab noorte vajaduste ja võimalustega ning võtab arvesse häid kogemusi teistest riikidest, kohandades neid Eesti oludele; teeb koostööd erinevate noorte jaoks vajalikku infot pakkuvate organisatsioonidega kohalikul/piirkondlikul/riiklikul tasandil, samuti üleeuroopaliste organisatsioonide ja Euroopa võrgustike kaudu;
- 4) toetab ja algatab noorteinfo ürituste ja koolituste korraldamist, luues võimalused ja tingimused, arvestades noorte vajadusi ja huve, leides ressursid ning koostööpartnerid;

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

5) loob võimalused infokanalite ja -ressursside kasutamiseks ja kasutama õpetamiseks, leides vajalikud vahendid; hoiab end kursis uuendustega infoteeninduse vallas ja noorteinfo töös; teeb igakülgset koostööd rahvusvaheliste ja/või riiklike organisatsioonide/partnerite jt;
6) koordineerib ja toetab erialaspetsialistide koostöövõrgustiku tööd, leides ressursse (sh vajalikke koolitusi), kaasates partnereid, sõlmides kokkuleppeid jms.

Teadmised:

- 1) virtuaalne noorsootöö;
- 2) nõustamine.

Hindamismeetod (id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

B.2.3 Administreerimine ja juhtimine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) valmistab ette ja sõlmib lepinguid, lähtudes organisatsiooni arengukavast; korraldab organisatsiooni administratiivset tööd, koostades ettekirjutusi ja järgides Eesti Vabariigi seadusi, eetilisi põhimõtteid jt dokumente; koostab ja/või kontrollib tegevus- ja kuluaruandlust, lähtudes organisatsiooni tegevuskavast; korraldab vajalikke asjaajamistoiminguid, lähtudes organisatsiooni sisekorraeeskirjast jt ettekirjutustest;
- 2) teeb juhtimisotsuseid, kavandab organisatsiooni arengusuundi ja algatab ning juhib muudatusi, toetudes uuringutele ja muudele inforessurssidele; planeerib, kaasab, motiveerib inimressurssi (sh vabatahtlikke) ning annab tagasisidet, arvestades organisatsiooni alusdokumente ja koolituskava;
- 3) omab ülevaadet kohalikest/piirkondlikest/organisatsioonisisestest toimivatest projektidest, algatab projekte ja/või programme lähtuvalt organisatsiooni/piirkonna arengukavast, noorte vajadustest ja prioriteetidest; leiab ressursid, pidades läbirääkimisi võimalike rahastajatega (sh fondid, sponsorid); jälgib projekti korraldamist ja nõuetelevastavust, kontrollides tegevuskavu, aruandlust jne; korraldab projekti analüüsi ja aruande koostamise, lähtudes projekti tagasisidest (sihtrühmalt, meediast, kolleegidelt jne), kulu- ja tegevusaruandest jne; konsulteerib probleemide ilmnemisel, projekti partnerite ja projekti meeskonna leidmisel, pidades läbirääkimisi, tehes koostööettepanekuid jne;
- 4) koondab ja analüüsib korraldajatelt ja sihtrühmalt ürituste, huvihariduse ja -tegevuse, laagrite ja malevate kohta saadud informatsiooni, annab korraldajatele tagasisidet, jälgib ja teeb vajaduse korral soovitusi tegevuskavade täiendamiseks; loob tingimused arendavate tegevuste paremaks korraldamiseks, motiveerib ja toetab korraldajaid, leides ressursid, kaasates eksperte jne; tutvustab oma organisatsiooni/piirkonna kogemusi laiemale üldsusele;
- 5) omab ülevaadet oma valdkonna ja sidusvaldkonna arengukavadest ja strateegiatest; täidab, jälgib ja analüüsib organisatsiooni/piirkonna arengukava ja strateegiate tulemusi ning teeb ettepanekuid tegevuskava muutmiseks, arvestades sidusvaldkonna strateegilisi dokumente; algatab uute arengukavade koostamist; algatab oma vastutusala töötajate / üksuste koolitusplaani koostamise;
- 6) kasutab oma töös uuringuid ja muid erialaseid materjale, mis käsitlevad tulemuste ja kvaliteedi hindamist noorsootöös ning kasutab infot rahvusvaheliste arengute kohta; juhib ja/või osaleb oma vastutusalas olevate tegevuste tulemus- ja kvaliteedinäitajate hindamise ja rakendamise parendamisel, kasutades erinevaid meetodeid ja lähenemisi ning kaasates siht- ja sidusgrupe; vajaduste ja võimaluste piires motiveerib ja toetab kolleege töö tulemuste ja kvaliteedi parendamisel.

Teadmised:

- 1) juhtimise (sh projektijuhtimise) ja organisatsioonikäitumise põhimõtted;
- 2) ühiskonna toimimise põhimõtted (Eesti, Euroopa ja maailma kultuuriruum, riigikorralduse ja säästva arengu põhimõtted jne);
- 3) kvaliteedijuhtimise alused.

Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

B.2.4 Võrgustikutöö ja suhtlemine avalikkusega

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) tutvustab regulaarselt laiemale avalikkusele noortevaldkonda, sh noorsootöö tegevusi ja väärtusi, kasutades selleks mitmesuguseid võimalusi (sõnavõtted, artiklid, pressiteated jne);
- 2) teeb koostööd noorsootöö valdkonna erinevate osapooltega ning loob uusi koostöövorme, suurendades seeläbi valdkonna sidusust; tutvustab ja selgitab teistele noorsootöötajatele ning partneritele noorsootöö valdkonna sidususe olulisust ja loob koostöö võimalusi, korraldades kohalikul, riiklikul ja võimaluse korral rahvusvahelisel tasandil koolitusi, seminare, kirjutades artikleid, osaledes võrgustike töös jne;
- 3) teeb koostööd teiste valdkondade osapooltega ning loob uusi koostöövorme, suurendades seeläbi noortevaldkonna lõimitust teiste valdkondadega; tutvustab ja selgitab teistele noorsootöötajatele ning partneritele

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

valdkondadevahelise lõimituse olulisust ja loob koostöövõimalusi, korraldades kohalikul, riiklikul ja võimaluse korral rahvusvahelisel tasandil projekte, koolitusi, seminare, kirjutades artikleid, osaledes võrgustike töös jne.

Teadmised:

- 1) noortevaldkonna institutsionaalne korraldus, sh noortevaldkonna katusorganisatsioonid.
- 2) kommunikatsiooni (sh avaliku esinemise) alused.

Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

B.2.5 Turvalise keskkonna tagamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) korraldab vajaduse korral riskianalüüse, lähtudes organisatsioonis kehtestatud korrast; tutvustab kollektiivile tulemusi, tagab ressursid riskitegurite maandamiseks ning korraldab selleks vajalikud tegevused;
- 2) järgib ja tutvustab kolleegidele ohutusnõudeid; korraldab järelevalve ohutusnõuete täitmise üle noorsootöö asutustes/organisatsioonides, projektides, programmides jne vastavalt organisatsioonis kehtestatud korrale; suhtleb vastavate ametitega nõuete ja tingimuste mittetäitmise vm probleemide korral; loob võimalused nõuete täitmiseks, tagades ressursid jne;
- 3) omab ülevaadet kohalikest/piirkondlikest/organisatsioonisisestest ohutusalastest ennetustegevustest ja nende tulemustest ning sellest lähtuvalt teeb ettepanekuid ennetustegevuste algatamiseks ja korraldamiseks; leiab ressursse (partnerlus, info, raha, koolitus jne) ennetustegevuse arendamiseks;
- 4) tegutseb kriisilukorras vastavalt töökorraldusreeglitele ja olukorrale; jälgib oma organisatsiooni noorsootöötajate esmaabitunnistuse kehtivust ning korraldab vajaduse korral täienduskoolitusi; korraldab esmaabivahendite olemasolu ja kättesaadavuse vastavalt organisatsioonis kehtestatud korrale; juhendab teisi noorsootöötajaid kriisijuhtumite lahendamisel; pöördub abi saamiseks vastavate inimeste või instantside poole.

Teadmised:

- 1) tegevust puudutav seadusandlus, laagriksvatataja või laagri juhataja osakutse puhul vähemalt laagritegevust puudutav;
- 2) tervisekaitsealased nõuded ja tervisekäitumise alused, sh hügieen laagriksvatataja ja laagri juhataja osakutse puhul vähemalt laagritegevust puudutav;
- 3) pääste- ja ohutusalased nõuded;
- 4) riskide juhtimine.

Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

B.2.6 Noortevaldkonna arendamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) hoiab end järjepidevalt kursis noortepoliitika arengutega riiklikul ja Euroopa Liidu tasandil, seostades ja rakendades neid ka oma töövaldkonnas ning tehes koostööd partneritega sidusvaldkondadest (formaalharidus, sotsiaalhoolekanne, tervishoid jms) erinevate algatuste ja projektide raames; osaleb noortepoliitika kujundamisel vastavalt võimalustele; kaasab kolleege teemakohastesse tööühmadesse, vastavatesse sündmustesse, teavitab avalikkust jne;
- 2) hoiab end kursis riiklike ja rahvusvaheliste noorteseire ja noortevaldkonna uuringutega ning neis ilmnevate trendidega, osaledes vastavasisulistest koolitus- ja infotegevustes ning tutvudes uuringutega omal käel; algatab uuringuid noorte olukorra paremaks tundmaõppimiseks oma töövaldkonnas, rakendades erinevaid formaate (küsitlused, fookusgrupid jm) ja tehes koostööd partneritega; motiveerib teadmispõhist suhtumist kolleegide seas ja noortevaldkonnas laiemalt, tutvustades uuringuid, algatades vastavaid tugitegevusi jms;
- 3) hoiab end kursis riiklike ja Euroopa Liidu tasandi noorsootöö valdkonda reguleerivate alusdokumentidega (nt õigusaktid, resolutsioonid, strateegia) ning nendele vastavalt kujundab oma töövaldkonna arengud, kavandades ja viies ellu nendega kooskõlalisi tegevusi oma töövaldkonnas/organisatsioonis; toetab oma kolleege ennast valdkonna õigusaktide ja strateegiate jms kursis hoidma, korraldades vastavaid info- ja koolitustegevusi jms; algatab ja/või koordineerib noorsootöö valdkonda reguleerivate strateegiate jm tugidokumentide väljatöötamist oma vastutusala piires;
- 4) loob tingimused noorte kaasamiseks eakohastes ja mitmekesistes tegevustes osalemiseks, sh noorte esindatuseks kohalikul/maakondlikul/riiklikul tasandil, olles teistele noorsootöötajale koostööpartneriks, suunates ja juhendades neid olemasolevatele ressursidele jne;
- 5) korraldab piirkonna noorte huvide, arenguvajaduste ja trendide selgitamiseks uuringuid, ümarlaudu jne, kaasates noori ja teisi sihtrühmi; analüüsib tulemusi koostöös noorte, kolleegide ja valdkonna organisatsioonide esindajatega ning tutvustab tulemusi laiemale avalikkusele, kasutades erinevaid võimalusi ja tulemustest lähtuvalt algatab piirkonnas arendustegevusi (sh kaasamist toetavaid tegevusi, nt noortekogu loomist, osalussimulatsioone,

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

noortefoorumeid); koostöös noorteorganisatsioonidega korraldab kohalikke/maakondlikke/üleriigilisi ettevõtmisi; suunab kolleege mitteorganiseerunud noori tegevustesse kaasama, tutvustades neile kaasamise põhimõtteid ja võimalusi;

6) koordineerib noorsootööd KOV, maakondlikul või riiklikul tasandil, milleks algatab uuringuid ja muid tegevusi ning korraldab koolitusi, seminare, konverentse jms teistele noorsootöötajatele ja koostöövõrgustikele; planeerib, koordineerib ja leiab lisaressursse noorsootöö arendamiseks kohalikul/maakondlikul/riiklikul tasandil; hoiab end kursis noortepoliitika arengusuundadega, kasutades erinevaid võimalusi ning jagab saadud informatsiooni kolleegide ja koostöövõrgustikuga;

7) osaleb ja/või juhhib (vajaduse korral algatab) kohalikke, üleriigilisi ja/või rahvusvahelisi noortepoliitikat ja noorsootöö arendavaid töögrupe, püstitades ülesandeid, analüüsides tulemusi ja tehes grupi tööst kokkuvõtteid, kasutades tulemusi noortevaldkonna arendustegevuste planeerimiseks.

Teadmised:

- 1) noortevaldkonna, sh noortepoliitika ja noorsootöö alused Eesti ja Euroopa Liidu tasandil;
- 2) noorsootöö sidusvaldkondade olulisemad arengusuunad.

Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

B.2.7 Professionaalne enesearendamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) analüüsib iseseisvalt ja/või juhendamisel oma tööd, kasutades erinevaid eneseanalüüsi meetodeid; täiendab ennast järjepidevalt vastavalt eri- või kutsealanõuetele, õppides iseseisvalt, osaledes täienduskursustel jne; jagab oma teadmisi teistele kolleegidele, olles neile mentoriks, kirjutades artikleid, esinedes ettekannetega/loengutega jms; vajaduse korral loob erialavõrgustikke, osaleb nende töös ning teavitab nende olemasolust teisi noorsootöötajaid;
- 2) algatab ja vajaduse korral juhhib regulaarselt töö ja tegevuste sisu ning meetodite ajakohastamise analüüsi; toetab uute tõendus põhiste meetodite rakendamist, leides ja pakkudes asjakohast tuge (teooriad, koolitus, praktikavõimalused, õppevisiidid jms);
- 3) võimaluse korral korraldab endale ja/või kolleegidele supervisiooni (analüüsib ja teeb järeldusi ning algatab muutusi töökorralduses); koondab teavet, kogemusi ja leiab koolitusi ning rahalisi vahendeid, et toetada noorsootöötajate füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise hoidmist.

Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENSIID

B.2.8 Noorsootöötaja, tase 7 kutset läbiv kompetents

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) kasutab oma töös eesti keelt tasemel C1 ning ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt lisa 2 „Keeleoskuse hindamise skaala“);
- 2) kasutab oma töös arvuti tasemetel: AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond, AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus, AO3 – Tekstitöötlus, AO4 – Tabelitöötlus, AO5 – Andmebaasid, AO6 – Esitlus, AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon (vt lisa 3 „Arvuti kasutamise oskuse kriteeriumid“);
- 3) juhindub oma töös noorsootöötaja kutse-eetikast (vt lisa 1 „Kutse-eetika noorsootöös“); toetab oma tegevuste kaudu kutse-eetika laiemat teadvustamist noorsootöötajate jt kolleegide seas;
- 4) loob tingimused ja võimalused tõrjutuse probleemidega tegelemiseks ning ennetamiseks ja sallivuse kasvatamiseks, rakendades organisatsiooni kaasamisvahendite kogu potentsiaali; aitab kaasa kogukonna ühtekuuluvuse ja solidaarsuse suurendamisele, tehes koostööd eri valdkondade partneritega (haridus, tööhõive, tervis jne);
- 5) loob suhtluspartneriga kontakti, hoiab seda, annab tagasisidet, lahendab tekkinud suhtlusprobleeme, kehtestab end adekvaatselt, rakendades aktiivse kuulamise ja/või kehtestamise põhimõtteid ning sobivaid probleemide lahendamise meetodeid; peab läbirääkimisi, arvestades sh võit-võit põhimõtet ja suhtlemisetiketti; motiveerib ja julgustab kolleege, valides sobivad võtted; arendab oma suhtlemisoskuseid sobivaid võimalusi kasutades;
- 6) planeerib oma tööd lühi- ja pikaajaliselt, seades vastavad eesmärgid lähtuvalt noortepoliitikast ja noorsootöö arengutest, noorte vajadustest ja huvidest ning arvestades organisatsiooni tööpõhimõtteid, võimalusi ja vajadusi; jälgib plaani täitmist, koostades kokkuvõtteid, aruandeid vms; korrigeerib plaane ja kooskõlastab muudatused asjasse puutuvate kolleegidega;
- 7) kaasab noori planeerimisse ja otsustamisse, tunnustab nende initsiatiivi, arutledes nende ettepanekute ja ideede üle ning võttes võimaluse korral arvesse nende ettepanekuid; loob tingimusi noorte osalemiseks kõigi tasandite

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

kodanikuühiskonna tegevustes, sh riiklikus noortepoliitikas, ning korraldab tugiteenuste pakkumise (info, nõustamine jms);

8) loob võimalused noortepoliitika ja noorsootöö aluste elluviimiseks, tutvustades kolleegidele noortepoliitika ja noorsootöö põhimõtteid ja/või jälgides nende põhimõtete rakendamist igapäevase noorsootöö korraldamisel ja noorsootöö arendamisel;

9) kujundab ja järgib noorsootöö aluseks olevaid väärtusi, tutvustades neid nii kolleegidele kui ka võimaluse korral laiemale avalikkusele (nt diskussioone algatades, artiklites, sõnavõttudes).

Teadmised:

1) noortevaldkonna, sh noortepoliitika ja noorsootöö alused Eestis ja Euroopa Liidus (seadusandlus, strateegilised dokumendid, põhimõtted, väärtused, kujunemislugu).

Hindamismeetod(id)::

Läbivat kompetentsi hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega integreeritult.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-21112012-2.3/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Triino Lest, Eesti Huvijuhtide Liit Epp Reedik, Eesti Noorsootöö Keskus Andres Kask, Huvikeskuste Juhtide Kogu HAKK Ilona-Evelyn Rannala, Eesti Noorsootöötajate Ühendus Edgar Schlümmer, Eesti Noorsootöö Keskus Riina Vaap, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus Ülly Enn, Euroopa Noored Eesti büroo, SA Archimedes
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	9
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	21.11.2012
6. Kutsestandard kehtib kuni	20.11.2017
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2 Tippspetsialistid 26 Õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Youth worker, level 7
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutse-eesitika noorsootöös	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 3 Arvuti kasutamise oskused	